

KRITIČKO RAZMIŠLJANJE ZA OPSTANAK - NASUKANI NA OSTRVU

Ciljna grupa	odrasli učenici
Okruženje	<ul style="list-style-type: none"> • predavanje • rad u grupi • učešće svih
Vreme	3 lekcije po 50 minuta

Sledeća vežba je igra planiranja/simulacije koja zahteva mnogo kritičkog razmišljanja.

Nakon kratkog uvoda u temu oblika vladavine i procesa donošenja odluka, učesnici treba da razviju ustav kao deo vežbe.

POTREBAN MATERIJAL	
MATERIJAL	da/ne
projektor	ne
flipčart	da
štampani radni listovi	ne
drugo: mapa područja, materijal za izradu flipčartova (makaze, lepak, olovke, papir u boji, itd); kartice događaja	da

PRIPREMA

Za ovaj zadatak vam je potrebna velika prostorija u kojoj grupe imaju dovoljno prostora da rade same. Najbolje je obezbediti nekoliko stolova za svaku grupu tako da mogu postaviti svoje flipčartove i raditi na njima.

Biće vam potrebni materijali za dizajniranje (olovke, makaze, lepak itd).

Pre nego što započnete vežbu, trebalo bi da razgovarate o sledećim temama koje se tiču političkog obrazovanja (nije obavezno):

- Oblici vladavine (diktatura, monarhija, demokratija...)
- Mogućnosti odlučivanja (većinska odluka, konsenzus odluka...)
- Šta je ustav?

KRITIČKO RAZMIŠLJANJE ZA OPSTANAK - NASUKANI NA OSTRVU

DODATNE INFORMACIJE ZA TRENERE

Prema Američkoj filozofskoj asocijaciji, kritičko mišljenje zahteva, s jedne strane, kritički stav, odnosno fundamentalnu spremnost da se pojedinosti preispitaju i da se dopre do suštine. S druge strane, ono zahteva specifične kognitivne veštine da bi pojedinac mogao da postavlja pitanja, da samostalno istražuje, da analizira i procenjuje informacije i konačno da dođe do opravdanih i objašnjivih zaključaka.

Prema meta-analizi iz 2015. godine tzv. „Strategije za podučavanje učenika da kritički misle“ Abramija i drugih, kritičko mišljenje je svrsishodna, samousmerena procena koja vodi ka tumačenju, analizi, evaluaciji i zaključcima, kao i objašnjenjima obrazloženja na kojima se zasniva ta procena.

Autori su primetili da se kritičko mišljenje može uključiti u proces učenja na nekoliko načina:

- (1) eksplicitno i nezavisno od određene teme,
- (2) zasnovano isključivo na određenoj temi, sa principima kritičkog mišljenja otkrivenim i eksplicitno obrađenim u učionici,
- (3) na osnovu određene teme, bez eksplicitnog otkrivanja aktivnosti kritičkog mišljenja,
- (4) kao spoj opštih principa kritičkog mišljenja i dodatnog preplitanja sa jednim ili više sadržaja časa.

Ovaj poslednji pristup se pokazao posebno efikasnim, iako se pozitivni rezultati mogu postići i drugim pristupima kao što su:

- dijaloško učenje (razna sredstva kao što su interakcija usredsređena na nastavnika, rad u malim grupama, „formalne“ grupne diskusije)
- mentorstvo/primenjeno za podučavanje (primenjeno rešavanje problema, (plan) igre, simulacije/igre uloga).

Meta-analiza pokazuje da su i dijaloško učenje i mentorstvo efikasne metode za promovisanje kritičkog mišljenja same po sebi. Do boljih rezultata stiže se kombinovanjem ovih pristupa.

KRITIČKO RAZMIŠLJANJE ZA OPSTANAK - NASUKANI NA OSTRVU

METOD / OPIS PROCESA

Nakon kratkog uvoda, kao što je gore opisano, učesnici se dele u grupe i predstavlja se vežba.

SAVET: Da biste podelili grupe, u zavisnosti od broja grupa, možete odštampati slike ostrva (šabloni se mogu naći na <https://pixabay.com>) i iseći ih na onoliko delova (slagalice) koliko ima učesnika. Promešajte delove i stavite ih licem nadole. Svaki učesnik treba da uzme jedan deo slagalice a zatim da pronade svoje partnere u grupi.

Kratak opis zadatka:

Učesnici su turisti koji su preživeli brodolom i sada su zarobljeni na pustom ostrvu.

Kako bi se što bolje prilagodili situaciji, trener će pročitati priču (pogledajte Radni list "Uvodna priča").

Pažnja, nevolja na moru

Rezervisali ste krstarenje od Trsta (Italija) do Australije sa svojim prijateljima. Ali tokom krstarenja dogodila se strašna oluja i brod je u nevolji. Sve se dešava veoma brzo i odjednom više nema mesta u čamcima za spasavanje za neke od putnika i za vas. Vi i neki drugi nemate drugog izbora nego da potražite spas hvatajući se za drvene delove koji plutaju u okeanu. Na sreću, svi su uspeli da doplivaju do obale i misle da su spaseni. Ali, našli ste se na pustom ostrvu daleko od Australije, u blizini Novog Zelanda.

Nakon oporavka od početnog šoka, istražujete ostrvo i otkrivete da na ostrvu ima pijaće vode koja teče sa planine. Međutim, do izvora je teško doći jer je na vrhu planine. U podnožju planine je mnogo različitog voća. Ali ne znate da li su ti plodovi jestivi. Na plaži otkrivete i olupine vašeg broda. Predstoje vam uzbudljivi dani na pustom ostrvu.

KRITIČKO RAZMIŠLJANJE ZA OPSTANAK - NASUKANI NA OSTRVU

METOD / OPIS PROCESA

Nakon toga trener okači sliku (koju je sam napravio), skicu ostrva, na zid ili tablu. Na toj skici treba da postoji planina, izvor slatke vode, područje sa stablima nepoznatog voća (bez stabala jabuke), ravnice, divlje životinje itd.

Trener zatim daje učesnicima pravila igre.

- Radni list „Pravila igre“
- Radni list „Kartice događaja“ – trener daje kartice događaja kada smatra da je to prikladno.

Nakon što je vežba završena, učesnici se okupljaju u zajedničkom krugu i zajedno razgovaraju o vežbi.

Pitanja za evaluaciju:

- Kako su se učesnici osećali tokom vežbe?
- Kako su rešavali konflikte? Da li su bili u stanju da iznesu svoje mišljenje?
- Koja osećanja su prevagnula kad se odlučivalo?
- Kako je došlo do odlučivanja u grupama?
- Da li se svi slažu sa načinom odlučivanja?
- Da li učesnici smatraju diskriminatornim isključivanje pojedinih?
- Kako se oni osećaju u vezi sa tim?
- Ko je isključen u našoj grupi, instituciji ili društvu?
- Kako to funkcioniše?

PREUZMITE MATERIJAL

- Mape
- Uvodnu priču
- Pravila igre
- Kartice događaja

